

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/64/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214010421
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislav Libant
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4214010421.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Stanislava Libanta a členov senátu JUDr. Štefana Hrvolu a JUDr. Petra Kaňu, v trestnej veci proti obžalovanej C. Y., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, 3 písmeno b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b/ Trestného zákona, o odvolaní obhajcu obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 27.05.2015, č.k. 2T/104/2014-171, na verejnom zasadnutí konanom dňa 22. septembra 2015, takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písmeno e/, odsek 2 Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku

obžalovanej C. Y., narodenej XX. XX. XXXX v Y., trvalý pobyt R., toho času na neznámom mieste, v konaní proti ušlej

u k l a d á

podľa § 207 odsek 3 Trestného zákona pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písmeno j/ Trestného zákona postupom podľa § 38 odsek 2, 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 49 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona obžalovanej výkon trestu odňatia slobody podmienčne odkladá a podľa § 50 odsek 1 Trestného zákona určuje skúšobnú dobu 3 (tri) roky.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Komárno (ďalej „súd I. stupňa“) uznal obžalovanú C. Y. za vinnú pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, 3 písmeno b/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

hoci jej z ustanovenia § 62 a nasledujúce Zákona o rodine vyplýva povinnosť vyživovať svoje nezaopatrené deti syna N. Y., narodeného XX. XX. XXXX, a dcéru T. Y., narodenú XX. XX. XXXX, ktoré boli v zmysle rozhodnutia Okresného súdu Komárno, spisová značka 7P/101/2012-20 zo 17. 07. 2012, s právoplatnosťou dňom 01. 08. 2012 zverené do osobnej starostlivosti otcovi oboch detí N. Y.

staršiemu a zároveň bola obvinená zviazaná prispievať na ich výživu mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy aktuálneho životného minima na každé dieťa, počnúc od 01.08.2012, ktoré výživné mala platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred do rúk otca detí N. Y., bytom R., O. XX. B. číslo XXXX/XX, túto svoju zákonnú povinnosť si bezdôvodne zavinene neplnila od 1. apríla 2012 až do 27.05.2015, hoci počas uvedeného obdobia obvinená nebola v evidencii ani úradu práce v zozname záujemcov o prácu, nepoberala žiadne dávky sociálneho zabezpečenia a ani Sociálna poisťovňa neeviduje u nej žiadneho zamestnávateľa, ani pracovný pomer, obvinená žije už po dlhšiu dobu na neznámom mieste, pravdepodobne v cudzine, počas celej doby zavineneho neplatenia výživného nevyvinula ani minimálne úsilie k tomu, aby aspoň čiastočne prispela na výživu svojich detí, pričom v rámci riešenia predbežnej otázky mala a mohla prispievať na ich výživu počas celej doby zavineneho neplatenia výživného najmenej vo výške súdneho rozhodnutia aj o výživnom, ktorou bola do 30.06.2012 suma vo výške 26,- EUR, do 30.06.2013 suma vo výške 26,65 EUR, do 30.06.2014 a od 30.06.2014 je to suma vo výške 27,13 EUR na jedno dieťa, a hoci otec oprávnených detí poberal od 01.08.2012 až do 27.05.2015 od príslušného úradu práce náhradné výživné v rozsahu vyživovacej povinnosti obvinenej, tá v období od 1. apríla 2012 až do 27.05.2015 zaostala na výživnom na syna a dcéru sumou vo výške 1.799,41 EUR, ktoré dlhuje otcovi detí N. Y. staršiemu a od 25.09.2014 až do 27.05.2015 synovi N. Y. mladšiemu sumou 217,04 EUR.

Za to jej uložil podľa § 207 odsek 3 Trestného zákona, zistiť poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j/ Trestného zákona a nezistiť žiadnu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, 3 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka.

Podľa § 48 odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona ju na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obhajca obžalovanej.

V jeho písomnom odôvodnení vyslovil presvedčenie, že obžalovanej uložený trest odňatia slobody je neprimerane prísny a nezodpovedá zásadám v zmysle § 34 Trestného zákona. Poukázal na to, že obžalovaná doposiaľ súdne trestaná nebola, čo vyplýva z registra trestov. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd I. stupňa pri určovaní druhu a výmery trestu prihliadal najmä na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatelky, jej pomery a možnosť jej nápravy. Bližšie tieto skutočnosti však nerozvedol, pričom len konštatoval, že o svojej vyživovacej povinnosti obžalovaná vedela a je zrejmé, že sa tejto vyhýbala práve spôsobom, že nedala vedieť o sebe, kde sa zdržiava.

Z napadnutého rozsudku ďalej vyplýva, že maloleté deti boli rozsudkom Okresného súdu Komárno zo 17.07.2012, sp.zn. 7P/101/2012 zverené do osobnej starostlivosti otca N. Y. a matka - obžalovaná bola zviazaná prispievať na ich výživu mesačne sumou po 30 % zo sumy životného minima. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 01.08.2012. Vzhľadom na okolnosti prípadu je zrejmé, že rozsudok obžalovanej doručený nemohol byť, nakoľko sa táto zdržiava už 5 rokov na neznámom mieste a ani jej najbližšia rodina - rodičia a súrodenci nepoznajú miesto jej pobytu.

Je toho názoru, že súd I. stupňa vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, s prihliadnutím na ustanovenie § 49 odsek 1 Trestného zákona mal v danom prípade zvážiť, či vzhľadom na jej osobu, doterajší život a prostredie, v ktorom žije a na okolnosti prípadu nie je možné rozhodnúť o podmienečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody.

Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 321 odsek 1 písmeno e/ Trestného poriadku a obžalovanej uložiť miernejší trest odňatia slobody.

Odvolací súd vykonal verejné zasadnutie, pokračujúc v konaní proti obžalovanej ako proti ušlej (§ 358 až § 362 Trestného poriadku), za prítomnosti jej obhajcu, prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej „prokurátor“) a poškodeného N. Y. - otca poškodených detí.

Obhajca obžalovanej spresnil písomne podané odvolanie v tom smere, že ním napáda výlučne výrok o treste napadnutého rozsudku. V ostatnom poukázal na dôvody uvedené v písomnom odôvodnení

odvolania a navrhol, aby po zrušení napadnutého rozsudku odvolací súd v rozsahu napadnutého výroku podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku sám vo veci rozhodol.

Prokurátor poukázal na to, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva z akého dôvodu súd I. stupňa uložil obžalovanej nepodmienečný trest odňatia slobody, v tomto smere nevykonal príslušné dokazovanie a preto považuje výrok o treste za nepreskúmateľný. Navrhol preto napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 321 odsek 1 písmeno b/, odsek 2 Trestného poriadku vo výroku o treste a podľa § 322 odsek 1 Trestného poriadku vec vrátiť súdu I. stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie v tejto časti.

Poškodený N. Y. sa k veci nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou - obhajcom obžalovanej ktorý v tomto konaní, keďže sa koná proti obžalovanej ako proti ušlej, má všetky práva obžalovanej - nezistiac dôvody na postup v zmysle § 316 odsek 1, 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. V tejto súvislosti poukazuje na to, že i keď v písomne podanom odvolaní a jeho následnom písomnom odôvodnení odvolateľ neuviedol proti ktorým výrokom odvolanie smeruje, na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu korigoval písomne podané odvolanie tak, že týmto napadol výlučne výrok o treste napadnutého rozsudku. Odvolací súd napokon neopomenul skúmať aj to, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku, pričom dospel k záveru, že odvolanie obhajcu obžalovanej je dôvodné.

Podľa § 168 odsek 1 Trestného poriadku ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Podľa § 34 odsek 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 49 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona súd môže podmiennečne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak vzhľadom na osobu páchatel'a, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatel'a výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

Podľa § 49 odsek 2 Trestného zákona ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Súd I. stupňa v napadnutom rozsudku v rámci odôvodnenia výroku o treste uviedol, že prihliadol najmä na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'ky, jej pomery a možnosť jej nápravy. Obžalovaná sa v mieste svojho trvalého bydliska nezdržiava. Podľa vyjadrenia Mestskej polície Hurbanovo je už 5 rokov nezvestná, nemajú vedomosť, kde by sa mohla zdržiavať. Komisiou pre verejný poriadok ani mestskou políciou nebola riešená. V registri trestov nemá záznam. Súdu u obžalovanej zistil jednu poľahčujúcu okolnosť, a to, že pred spáchaním skutku viedla riadny život. Hodnotiac uvedené skutočnosti mal za to, že k splneniu účelu trestu u obžalovanej bude potrebný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka. Obžalovaná nebola v posledných 10 rokoch pred spáchaním tohto skutku vo výkone trestu odňatia slobody pre

úmyselný trestný čin, súd I. stupňa ju pre výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Poukazujúc na uvedené odvolací súd konštatuje, že takéto odôvodnenie napadnutého rozsudku vo vzťahu k výroku o treste nezodpovedá § 168 odsek 1 Trestného poriadku predovšetkým v tom smere, že v ňom absentujú úvahy súdu I. stupňa o tom, akým spôsobom hodnotil vykonané dôkazy vo vzťahu k druhu a v nadväznosti naň aj výmery trestu, ktorý obžalovanej uložil. Nie je z neho najmä zrejmé, na základe čoho, po konštatovaní doterajšej bezúhonnosti obžalovanej, resp. absencie akýchkoľvek spoločensky nežiaducich foriem jej správania z obdobia pred spáchaním žalovaného prečinu, obžalovanej ukladal nepodmienečný trest odňatia slobody bez toho, aby skúmal, či boli alebo neboli splnené podmienky podmiennečného odkladu jeho výkonu v zmysle § 49 odsek 1 písmeno a/, odsek 2 Trestného zákona.

Z relevantného spisového materiálu vyplýva, že pobyt obžalovanej nie je známy počas celého trestného stíhania (14.02.2013), pričom boli vyčerpané zákonné možnosti zabezpečenia jej účasti na trestnom konaní (vrátane vydania príkazu na zatknutie z 23.07.2014), avšak bezúspešne. Nepodarilo sa jej doručiť ani uznesenie o vznesení obvinenia (zo 16.06.2014), čo v končenom dôsledku viedlo k aplikácii inštitútu konania proti ušlému upravenému v § 358 až 362 Trestného poriadku. O súčasnom mieste pobytu obžalovanej nevedia ani jej najbližší príbuzní už od roku 2010. Zo zabezpečených dôkazov o spôsobe jej života ani z obdobia tomuto roku predchádzajúcemu nevyplývajú akékoľvek negatívne poznatky o jej správaní. Doposiaľ obžalovaná nemá záznam v registri trestov.

Vychádzajúc z povahy súdeného prečinu ani dostupných informácií o osobe obžalovanej, majúca na zreteli, že absenciu poznatkov o spôsobe jej života za posledných viac ako päť rokov nemožno hodnotiť v jej neprospech, tým skôr, že sa jej nepodarilo ani oznámiť vznesenie obvinenia, dospel odvolací súd k záveru, že u obžalovanej z pohľadu druhu trestu nie sú splnené zákonné podmienky pre uloženie iného druhu trestu ako je trest odňatia slobody. Súčasne však sú u nej splnené podmienky na podmiennečný odklad výkonu tohto trestu uvedené v § 49 odsek 1 písmeno a/, odsek 2 Trestného zákona.

I keď úvahy súdu I. stupňa pri ukladaní uvedeného druhu trestu bez podmiennečného odkladu z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie sú zrejmé, odvolací súd zdôrazňuje uvedenie si úskalia ukladania podmiennečného trestu odňatia slobody obžalovanému, ktorého pobyt nie je známy, a to s ohľadom na pochybnosť ohľadne naplnenia výchovného a individuálne preventívneho účelu trestu (§ 34 odsek 1 Trestného zákona) práve pre nezvestnosť obžalovaného, pre ktorú nie je možné následne ani sledovať jeho správanie v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia.

K uvedenému odvolací súd uvádza, že vo formálnej rovine Trestný zákon nediferencuje spôsob ukladania trestov v korelácii s procesnou eventualitou, že voči obžalovanému sa koná v zmysle Trestného poriadku ako proti ušlému, a preto nevyklučuje, aby z pohľadu trestného konania nezvestnému obžalovanému bol uložený trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu.

V materiálnej rovine by zase obligatórne ukladanie nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému viedlo k nerovnosti fyzických osôb pred zákonom, nakoľko aj osobám, u ktorých by inak prichádzal do úvahy podmiennečný trest odňatia slobody, by bol ukladaný trest nepodmienečný len z dôvodu, že ich pobyt v čase rozhodovania súdu nebol známy, t.j. samotná ich neprítomnosť v trestnom konaní, okrem toho, že konanie proti ušlému už svojou povahou ich vylučuje z možnosti vlastnej aktívnej obhajoby a vyjadrenia sa k prejednávanej veci, by ich vystavila k nerovnému postaveniu a zaobchádzaniu vo vzťahu k iným osobám v obdobnom postavení, ktoré sú na trestnom konaní účastné.

Navyše ani skutočnosť, že pobyt obžalovaného v čase meritórneho rozhodovania súdu v trestnom konaní nie je známy, sama osebe nevyklučuje, že počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia sa jeho pobyt stane známy, aby tak spôsob jeho života napokon mohol byť zohľadnený

pri posudzovaní toho, či sa v skúšobnej dobe osvedčil alebo je dôvod na iné rozhodnutie podľa § 50 odsek 4 Trestného zákona.

Na tom základe samotná existencia rizika, že uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody, v prípade, že pobyt odsúdeného počas skúšobnej doby (resp. po jej uplynutí v lehotách uvedených v § 50 odsek 5, 6 Trestného zákona) nebude súdu známy, a tým pôsobenie podmiennečného trestu odňatia slobody z hľadiska jeho výchovného a individuálne preventívneho účelu ex post vyznie formálne, nemôže odôvodňovať obligatórne ukladanie nepodmiennečného trestu odňatia slobody obžalovaným, proti ktorým sa konaná ako proti ušlým, a tým aj neprípustnú deformáciu individualizácie trestu.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné aj pri ukladaní trestu obžalovanému, proti ktorému sa procesne koná ako proti ušlému, vychádzať zo základných zásad ukladania trestov a v prípade ukladania trestu odňatia slobody individuálne posudzovať splnenie, eventuálne nesplnenie podmienok na podmiennečný odklad jeho výkonu uvedených v § 49 Trestného zákona.

Na podklade uvedených úvah dospel odvolací súd k záveru, že u obžalovanej v posudzovanej trestnej veci boli splnené zákonné podmienky na uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody, a teda, že nepodmiennečný trest odňatia slobody jej uložený napadnutým rozsudkom jej nebol uložený v súlade so základnými zásadami ukladania trestov upravenými v § 34 Trestného zákona ani kritériami upravenými v § 49 Trestného zákona, a preto je neprimeraný.

Na tom základe odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutom výroku o treste postupom podľa § 321 odsek 1 písmeno e/, odsek 2 Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku sám obžalovanej uložil podľa § 207 odsek 3 Trestného zákona pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písmeno j/ Trestného zákona postupom podľa § 38 odsek 2, 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov. Súčasne jej podľa § 49 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona výkon tohto trestu podmiennečne odložil a podľa § 50 odsek 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu 3 roky.

Trest odňatia slobody jej neukladal na samej dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby s ohľadom na dobu neplnenia si vyživovacej povinnosti, výšku dlžného výživného, ako aj skutočnosť, že vyživovacia povinnosť sa týkala dvoch jej detí.

Pri určovaní dĺžky skúšobnej doby odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že pobyt obžalovanej aktuálne nie je známy s tým, že počas dlhšej skúšobnej doby sa zvyšuje pravdepodobnosť, že pobyt obžalovanej sa zistí, aby tak mohla byť podrobená súdnej kontrole počas skúšobnej doby.

Odvolací súd zdôrazňuje, že hoci súd I. stupňa ukladal z pohľadu výmery trestu obžalovanej trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, tak odvolacím súdom jej uložený trest rovnakého druhu vo výmere 18 mesiacov s poukazom na zásadu odvolacieho konania - zákaz reformatio in peius (§ 322 odsek 3 Trestného poriadku), ktorá platí aj v posudzovanom prípade, vzhľadom na skutočnosť, že odvolanie bolo podané výlučne v prospech obžalovanej jej obhajcom, nie je trestom prísnejším, nakoľko podmiennečný trest odňatia slobody je vždy, bez ohľadu na jeho výmeru, trestom miernejším ako trest nepodmiennečný.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.